

Національний
банк України

Підходи до проведення НБУ операцій своп процентної ставки (IRS)

Олександр Арсенюк

Микола Селехман

Департамент відкритих ринків

Київ, 19 лютого 2020

Операції НБУ своп процентної ставки (IRS): *road map*

Що вже зроблено

- Комітет монетарної політики НБУ розглянув концептуальні засади проведення НБУ операцій своп процентної ставки
- Підготовлені проекти нормативно-правових актів, необхідних для започаткування проведення таких операцій

Наступні кроки

1. Затвердження Правлінням нормативно-правових актів, необхідних для започаткування операцій IRS (*I квартал 2020 р.*)*
2. Укладання Генеральних угод НБУ з банками на проведення операцій IRS (*II-III квартал 2020*)
3. Запровадження звітності за операціями IRS (*III квартал 2020*)
4. Розробка програмного забезпечення, необхідного для проведення операцій IRS (*III квартал 2020*)
5. **ФАКТИЧНИЙ СТАРТ ОПЕРАЦІЙ (до кінця 2020)**

Операції IRS НБУ з банками: мета, завдання, правовий механізм

Мета, завдання

Мета

- ✓ посилення монетарної трансмісії через забезпечення більш тісного зв'язку між ставками за коротко- та довгостроковими фінансовими інструментами
- ✓ сприяння довгостроковому кредитуванню через ↓ процентного ризику

Завдання

- запустити ринок IRS* (у т.ч. власним прикладом показати відповідність цих операцій чинному законодавству)

Правовий механізм

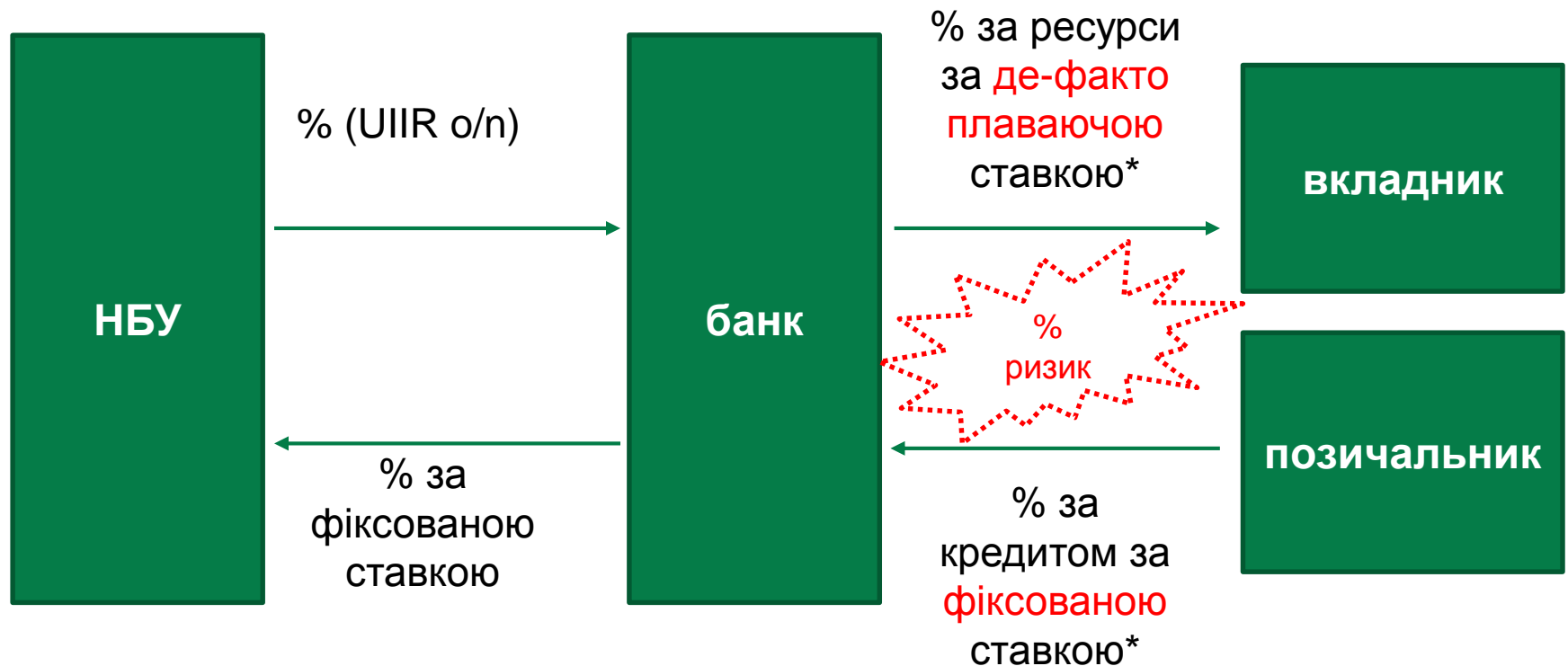
Розширення периметру завдань процентної політики НБУ

- ✓ досягнення операційної цілі процентної політики через визначення ставок за стандартними інструментами
- ✓ посилення дієвості процентного каналу трансмісійного механізму через встановлення ставок за операціями, які проводяться для розвитку фінансових ринків

*Під запуском ринку мається на увазі ситуація, коли залишок угод IRS між банками (без угод з НБУ) $\geq 5\%$ від портфелю кредитів банків в гривні, наданих юр. та фіз. особам (за станом на сьогодні близько **30 млрд. грн.**

Бажаний термін виходу на ці параметри: 2 роки з моменту старту проведення НБУ операцій IRS

Операції IRS НБУ з банками: зниження процентного ризику

**Процентний
своп (Interest
Rate SWAP - IRS)**

похідний фінансовий інструмент, за умовами якого дві сторони обмінюються різницею між процентними платежами, нарахованими на єдину умовну суму базового активу

**в майбутньому можливе здійснення операцій в зворотному напрямку*

Операції IRS НБУ з банками: основні умови та індикатори

Основні умови

IRS

Індикатори*

- ✓ **Форма:** ціновий (переважно) та кількісний (можливо) аукціон
- ✓ **Функціонал:** програмно-технологічний комплекс НБУ або TIC (Refinitiv/Bloomberg)
- ✓ **Забезпечення:** початкова маржа в Гарантійному фонді (ДООУ, грн., інвалюта), який забезпечуватиме виконання зобов'язань за усіма операціями своп процентної ставки
- ✓ **Від договору:** генеральний договір, що укладається з кожним банком окремо в письмовій формі

Обсяг угод IRS НБУ з банками

- ✓ на першому етапі залишок $\leq 2\%$ від обсягу кредитів юридичним та фізичним особам в грн. ($\leq 11-12$ млрд. грн. на 01.01.2020)

Періодичність проведення аукціонів

- ✓ раз на місяць

Строк операцій/ періодичність процентних платежів

- ✓ 2 роки/ раз на місяць

MIN FIX ставка аукціону

- ✓ див. слайд №6

Операції своп процентної ставки (IRS): порядок розрахунку платежу, плаваючої та MIN FIX ставки

розрахунок платежу

$$R = \frac{N \cdot (I_f - I_t) \cdot n}{365}$$

R – сума платежу;
N – умовна сума IRS;
I_f – фіксована процентна ставка;
I_t – плаваюча процентна ставка;
n – кількість календарних днів від дати укладання угоди (або попередньої дати розрахунку платежу) до дати розрахунку платежу по угоді (виключаючи)

розрахунок плаваючої % ставки

$$I_t = \left(\prod_{i=1}^{n_0} \left[1 + \frac{UIIR_i \cdot d_i}{365} \right] - 1 \right) \cdot \frac{365}{n}$$

I_t – плаваюча процентна ставка по угоді IRS;
UIIR_i – Український індекс міжбанківських ставок, о/п (бланковий) для дня (i);
d_i – кількість календарних днів від дня (i) до наступного робочого дня СЕП, таким чином, щоб сума d_i від 1 до n₀ має дорівнювати n;
n₀ – кількість робочих днів від дати укладання угоди (або попередньої дати розрахунку платежу) до дати розрахунку платежу по угоді (виключаючи);
n – кількість календарних днів від дати укладання угоди (або попередньої дати розрахунку платежу) до дати розрахунку платежу по угоді (виключаючи)

розрахунок MIN FIX ставки

Здійснюється, зокрема, на основі прогнозу облікової ставки з Макроекономічного прогнозу НБУ та є неpubлічною інформацією. Задоволення заявок здійснюється на аукціонній основі

Операції IRS НБУ з банками: питання до обговорення

Будь ласка, висловіть свою думку з наступних питань:

- ✓ *які причини заважають банкам здійснювати операції IRS, які можуть бути шляхи їх подолання?*
- ✓ *чи може бути для банків цікавим укладення угод IRS з НБУ?*
- ✓ *які саме параметри операцій IRS з НБУ (строковість, fixed vs float або float vs fixed...) можуть бути цікаві банкам?*
- ✓ *які є інші зауваження до викладених підходів до проведення операцій IRS НБУ з банками?*